

ŽEMĖTVARKOS PLANAVIMO DOKUMENTŲ RENGIMO INFORMACINĖS SISTEMOS ŽPDRIS FUNKCIJŲ VERTINIMAS

Raimonda NORVILYTĖ, Vytauto Didžiojo universitetas, Žemės ūkio akademija, Inžinerijos fakultetas, el. paštas: raimonda.norvilyte@vdu.lt

Daiva TIŠKUTĖ-MEMGAUDIENĖ, Vytauto Didžiojo universitetas, Žemės ūkio akademija, Inžinerijos fakultetas, el. paštas: daiva.tiskute-memgaudiene@vdu.lt

Santrauka

Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinė sistema (ŽPDRIS) sukurta siekiant centralizuoti ir suskaitmeninti žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimą. Šioje sistemoje galima teikti prašymus, stebėti projektų rengimo, derinimo, svarstymo su visuomene, viešinimo eigą ir kitus procesus. Išskirtinis ŽPDRIS privalumas – galimybė aprėpti didelį proceso dalyvių skaičių. ŽPDRIS teikiamos paslaugos: žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo elektroninė paslauga; žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo elektroninė paslauga; žemės konsolidacijos projektų rengimo elektroninė paslauga; kaimo plėtros žemėtvarkos projektų rengimo elektroninė paslauga (pradėtos iki 2023 12 31). ŽPDRIS taip pat teikiamos valstybinės žemės sklypų nuomos, panaudos ir pardavimo paslaugos. Pagrindinis tyrimo tikslas – ekspertinės apklausos metodu išsiaiškinti minėtos sistemos funkcijas ir atlikti jų vertinimą. Tyrimo metu nustatyta, kad Šiaulių apskrityje per 2023 m. žemės sklypų skaičius padidėjo 761 vienetu, o sistema ŽPDRIS yra pakankamai aiški ir tik kai kuriose vietose dirbant su sistema susiduriama su tam tikrais neaiškumais. Taip pat pateikti pasiūlymai, kuriais būtų galima minėtą sistemą papildyti ir patobulinti.

Reikšminiai žodžiai: žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai, žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinė sistema (ŽPDRIS).

Įvadas

Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai rengiami žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinėje sistemoje ŽPDRIS. Šių projektų sprendiniai ir dokumentacija skaitmeninėmis formomis pateikiami minėtos sistemos internetinėje svetainėje. Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai iki šiol buvo aktualiausi urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose, kuriose nėra parengtų arba rengiamų detaliųjų planų, ar šie neapima planuojamos teritorijos. Siekiant išsiaiškinti, ar minima sistema ŽPDRIS, kurioje rengiami projektai, yra patraukli vartotojui, atlikta ekspertinė apklausa. Jos metu nustatyti sistemos trūkumai ir gauti pasiūlymai, kuriuos taikant būtų galima sistemą patobulinti.

Užsienio valstybėse, tokiose kaip Vokietija, žemės naudojimas ir vystymas reglamentuojamas vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentais – bendraisiais, detaliaisiais planais. Vokietijos teritorijoms, kurios nepatenka į detaliaisiais planais suprojektuotas teritorijas, planavimo sprendimai priimami remiantis savo nuožiūra, atsižvelgiant į besiribojančių detaliųjų planų sprendinius. Be tradicinio teritorijų planavimo, numatančio teisinę planavimo sistemą, pagal kurią planuojami statyboms skirti sklypai, dideliame skaičiu savavališkai statančiųjų ir smulkių vystytojų, Vokietijos sistema taip pat leidžia rengti privalomą žemės naudojimo planą pagal statinio projektą, paprastai skirtą teritorijoms, kurias plėtoja vienas vystytojas (Bäing, Andreas Schulze, Webb, Brian 2020).

Tyrimo tikslas – išnagrinėti žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinės sistemos teikiamų funkcijų galimybes ir pateikti jų vertinimą.

Išsikeltam tikslui pasiekti sprendžiami šie **uždaviniai**:

1. Išnagrinėti statistinius duomenis apie žemės sklypų skaičiaus pokytį nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2024 m. sausio 1 d.
2. Ekspertinės apklausos metodu atlikti posistemės ŽPDRIS teikiamų paslaugų vertinimą ir pateikti galimus sistemos patobulinimo variantus bei funkcijas.

Tyrimų objektas ir metodai

Šio tyrimo objektas – Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinė sistema (ŽPDRIS) ir Šiaulių apskrities – Šiaulių rajono, Šiaulių miesto ir Kelmės rajono savivaldybių – teritorijos.

Atliekant tyrimą buvo analizuojama mokslinė literatūra, teisės aktai, reglamentuojantys žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ypatumus, taip pat informacinės sistemos ŽPDRIS naudotojo vadovai, Valstybės duomenų agentūros bei VĮ Registrų centro teikiami duomenys apie žemės sklypų skaičių nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2024 m. sausio 1 d. Visi šie duomenys apdoroti dokumentų analizės, sisteminės analizės, loginiu ir kitais metodais. Taikant ekspertinės apklausos metodą buvo atlikta apklausa, kurios metu apklausti 22 respondentai, tikrinantys ar derinantys žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus. Respondentai parinkti atsitiktiniu būdu, išsiunčiant anketas į elektroninius paštus 60 savivaldybių, iš jų 22 respondentai atsakė į apklausą.

Apklausa vykdyta nuo 2023 m. gruodžio 18 d. iki 2024 m. sausio 31 d., pasitelkiant internetinę svetainę www.apklausa.lt. Minėtoje svetainėje sukurta apklausa su 16 klausimais apie žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus ir žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinę sistemą ŽPDRIS. Analizei atlikti apklausti savivaldybių administracijų darbuotojai, išsiunčiant užklausas su nuoroda į apklausą. Apklausoje dalyvavo asmenys,

kurių amžius nuo 25 metų, į ją atsakė 4 vyrai ir 18 moterų (respondentai). Pagal užduotą klausimą iš 22 anketą pildžiusių respondentų 4 asmenys yra rengiantys žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus, o 18 asmenų yra žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus tikrinančiose ir derinančiose institucijose dirbantys žmonės. Į klausimą, kuriuo teirautasi, kiek laiko respondentai dirba žemėtvarkos srityje, 2 respondentai atsakė dirbantys 1–2 metus, 4 dirba 2–5 metus, 3 asmenys 5–10 metų, o 13 asmenų šioje srityje dirba daugiau nei 10 metų.

Tyrimų rezultatai ir jų aptarimas

VĮ „Registrų centras“ 2023 m. sausio 1 d. Duomenimis, Šiaulių apskrityje registruoti 293548 žemės sklypai, o 2024 m. sausio 1 d. duomenimis, registruoti 294309 žemės sklypai. Išsamiau nagrinėti pasirinktos Šiaulių rajono, Šiaulių miesto ir Kelmės rajono savivaldybių teritorijos (žr. 1 lentelę).

Remiantis ŽPDRIS sistemos teikiamais duomenimis, nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2024 m. sausio 1 d. Kelmės rajono savivaldybės teritorijoje buvo patvirtinti 48 žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai. Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje patvirtinti 196 žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai. Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje patvirtinti 57 žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai.

Pagal 1 lentelėje pateikiamus duomenis matomas 0,259 % žemės sklypų skaičiaus didėjimas Šiaulių apskrityje.

1 lentelė. Nekilnojamojo turto registre įregistruotų žemės sklypų skaičiaus pokytis pasirinktose vietovėse

Table 1. Changes in the number of land parcels registered in the Real Estate Register in selected localities

Data \ Vietovė	Šiaulių apskritis	Šiaulių rajono savivaldybė	Skaičius proc. apskrities atžvilgiu	Šiaulių miesto savivaldybė	Skaičius proc. apskrities atžvilgiu	Kelmės rajono savivaldybė	Skaičius proc. apskrities atžvilgiu
2023 m. sausio 1 d.	293548	67771	23,09	19433	6,62	53374	18,18
2024 m. sausio 1 d.	294309	67989	23,10	19524	6,63	53519	18,18
Skirtumas	+761	+218	28,65	+91	11,96	+145	19,05

Saltinis: sudaryta pagal VĮ Registrų centro duomenis 2023 ir 2024 m. (sausio 1 d.)

Source: based on data from the State Enterprise Centre of Registers for 2023 and 2024 (1 January).

Dėl šiuo metu sparčiai vykdomo žaliojo kurso ir teritorijų planavimo dokumentuose numatytų sprendinių įgyvendinimo, siekiant pereiti prie žaliosios energetikos, Šiaulių rajono ir Šiaulių miesto bendruosiuose planuose sprendinių, susijusių su atsinaujinančia energetika, nenumatyta, tuo tarpu Kelmės rajono bendrojo plano sprendiniuose yra numatytos teritorijos atsinaujinančios energetikos plėtrai. Dėl šių priežasčių Kelmės rajone itin plėtojamos vėjo jėgainių statybos. Šių inžinerinių statinių statybai formuojami nedideli žemės sklypai, dažniausiai padalijant žemės ūkio paskirties žemės sklypus ir pakeičiant jų paskirtį į kitą bei numatant inžinerinės infrastruktūros teritorijų naudojimo būdą. Tiesa, dažniausiai minėti formavimo ir pertvarkymo projektai yra rengiami nuo keleto mėnesių iki kelerių metų (Kelmės rajono..., 2012; Šiaulių miesto..., 2008; Šiaulių rajono..., 2020).

Vadovaujantis Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėmis (2004), laikantis visų procedūrų, tokio tipo projektą yra įmanoma parengti per du mėnesius. Tačiau dažniausiai projektuose randama trūkumų ir projektus reikia taisyti. Siekiant išsiaiškinti, kas lemia priežastis, dėl kurių reikia atlikti projektų korekcijas ir norint pagreitinti bei palengvinti tiek projektuotojų, tiek tikrinančių, derinančių ir projektus tvirtinančių asmenų darbą, nuspręsta atlikti vartotojų apklausą.

Klausiant, kiek laiko konkrečiai asmenys dirba rengiant, tikrinant ar derinant projektus, respondentai atsakė: 4 asmenys dirba 1–2 metus, 5 asmenys 2–5 metus, 7 asmenys 5–10 metų, 6 asmenys daugiau nei 10 metų.

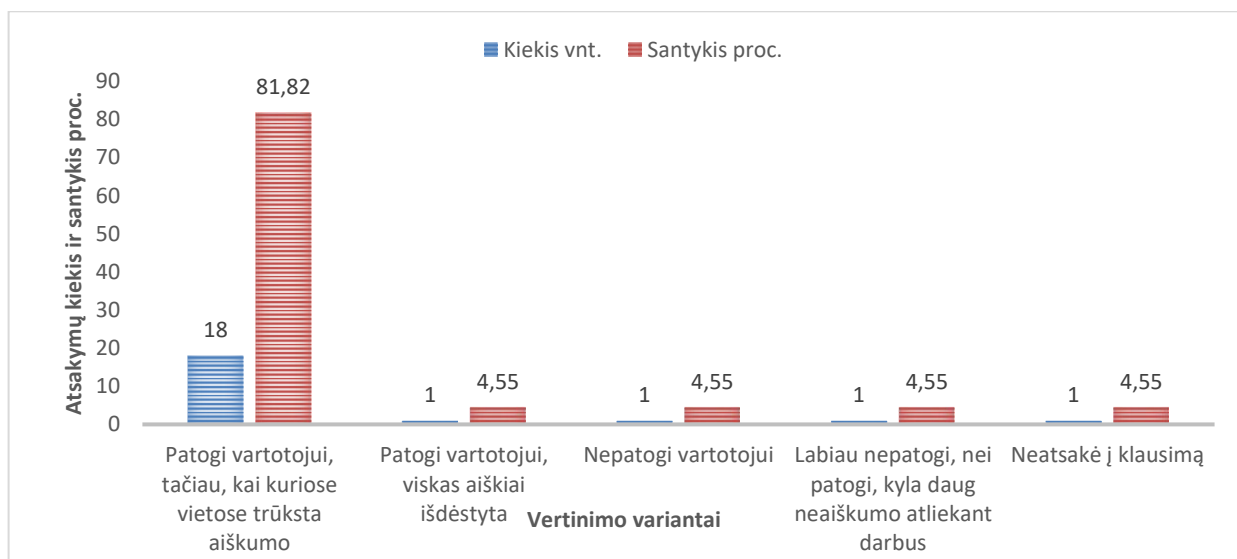
Paklausus vartotojų nuomonės apie žemėtvarkos dokumentų rengimo informacinės sistemos patogumą, 18 respondentų atsakė, kad sistema yra pakankamai aiški ir suprantama vartotojui, tačiau kai kuriose vietose sistemai trūksta aiškumo, likę respondentai pasiskirstė tolygiai ir jų vertinimai pateikiami diagramos pavidalu (žr. 1 pav.).

Taigi, pagal grafike nurodytą respondentų atsakymų pasiskirstymą galima teigti, kad sistema yra pakankamai aiški ir patogi vartotojui. Taip pat 17 iš 22 respondentų atsakė, kad sistema yra patogi pridėdant dokumentus, 3 atsakė, kad dokumentus pridėti yra nepatogu, o 1 asmuo neatsakė į klausimą.

Uždavus atvirą klausimą „Kokios papildomos sistemos funkcijos reikėtų?“, į jį atsakė 8 respondentai ir, jų manymu, būtų prasminga įdiegti tokias funkcijas kaip: automatinis aiškinamojo rašto generavimas; sutrumpintas pakartotinis derinimas (netaikant viešinimo procedūros); galimybė derinančiam asmeniui papildyti pateiktus dokumentus (pateiktų dokumentų redagavimo funkcija, po įkelto dokumento patvirtinimo); derinančiai institucijai, laiku nepateikus išvados apie projektą, laikyti, kad institucija pritaria projekto sprendiniams; galimybė ne tik pridėti naujas tikrinančias institucijas, bet ir jas pašalinti (čia yra aktualiau, kai institucijos sukrenta automatiškai iš reikalavimų pateikimo, pasitaiko atvejų kuomet projektai užtrunka ilgai ir per tą laiką pasinaikina, persivadina institucijos ir jos tampa neaktualios); galimybė atsaukti paskutinį atliktą veiksmą; redagavimo funkcija; galimybė papildyti su formuojamu žemės sklypu besiribojančių asmenų informavimą.

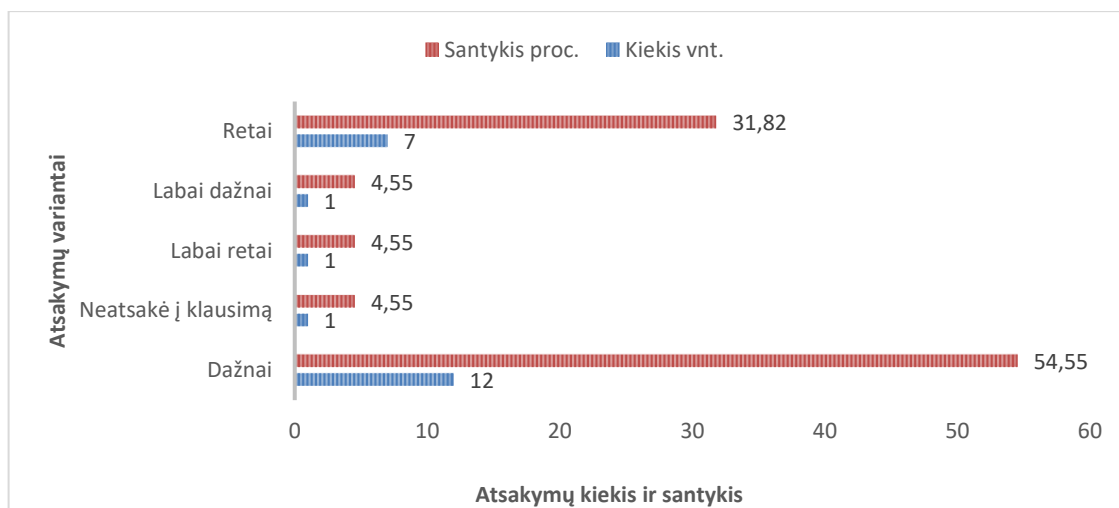
Taip pat pateiktas klausimas „Ar, respondentų manymu, būtų paprasčiau tikrinti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus, jeigu būtų nustatytas aiškinamojo rašto šablonas?“. Tokiai minčiai pritarė 14 respondentų, 7 respondentai atsakė, kad tai nesupaprastintų projekto tikrinimo eigos, 1 respondentas neatsakė į klausimą. Taip pat paklausta „Ar būtų lengviau, jeigu aiškinamasis raštas būtų sugeneruojamas sistemiškai, pagal įkeltų erdvinių duomenų

informaciją?“. Šiuo klausimu 12 respondentų pasisakė, kad tai išties palengvintų darbą, 9 respondentai pasisakė prieš, 1 respondentas į klausimą neatsakė.

1 pav. Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinės sistemos patogumo vertinimas
Fig 1. Evaluation of the usability of the information system for land management documentation

Paklausus apie tai, „Kaip dažnai tenka atmeti projektus?“, rezultatai pasiskirstė taip: į atsakymo variantą „dažnai“ atsakė 12 respondentų, o tai sudaro 54,5 % visų atsakiusių į apklausą (žr. 2 pav.).

2 pav. Tikrinamų žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų atmetimų grafikas
Fig 2. Schedule of rejections of the land-formation and redevelopment projects inspected

7 respondentai atsakė, kad projektus atmeti tenka retai, tai sudaro 31,8 % (žr. 2 pav.), likę respondentai pasiskirstė tolygiai, po 1 respondentą, kuriems tenka labai dažnai atmeti projektus arba labai retai. Pagal tokius rezultatus galima teigti, kad žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai dažniau yra atmetami ir tik mažiau nei trečdalis rengiamų projektų neturi klaidų ir yra derinami.

Siekiant išsiaiškinti galimas dažno projekto atmetimo priežastis, užduotas klausimas, kokios, respondentų manymu, yra priežastys, dėl kurių yra atmetami ar nederinami žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai, bei pateikti galimi atsakymo variantai: nekompetencija rengiant projektą; nepakankamai gerai išnagrinėta ir aprašyta situacija; nekompetencija tikrinant projektą; neteisingai taikomas teisinis reglamentavimas.

Į šį klausimą buvo galima atsakyti pasirenkant kelis atsakymo variantus. Daugiausia respondentų – net 19 – pasirinko, kad rengiant projektus, nėra pakankamai gerai išanalizuojama situacija, taip pat 7 respondentai įvardijo, kad dažnai nederinimo priežastimi tampa netinkamas teisinio reglamentavimo taikymas, 1 respondentas pareiškė nuomonę, kad dažna atmetimo priežastimi tampa tikrinančio asmens nekompetencija, o 4 respondentai priežastimi pasirinko nekompetenciją rengiant projektą. Pagal šiuos rezultatus galima daryti prielaidą, kad dažnu atveju rengdami projektus, projektuotojai pakankamai neišigilina į projekto teritorijos situaciją arba nemoka tinkamai apibendrinti rengiamo projekto sprendinių, juos paaiškinant ir pagrindžiant projektą papildančiais dokumentais.

Taip pat siekiant labiau išigilinti, kas nulemia dažnas rengiamų projektų atmetimo priežastis, užduotas atviras klausimas, su kokiomis dažniausiomis problemomis susiduriama rengiant, tikrinant ar derinant projektus, prašant įvardyti

kuo daugiau problemų. Į šį klausimą atsakė 7 respondentai. Šio klausimo atsakymai apibendrinti dėl pasikartojančių minimų aspektų. Atsakę respondentai paminėjo, kad:

- nenustatomi servitutai projektuojamiems žemės sklypams, prie statinių formuojami per dideli žemės sklypai, pageidaujami formuoti įsiterpę valstybiniai žemės sklypai neatitinka įsiterpusio sklypo sąvokos;
- dažnai projekto sprendiniai neatitinka teritorijų planavimo dokumentų. Jeigu situacija sudėtinga, rengėjai nepateikia pakankamo paaiškinimo, viską aprašo pagal savo sukurtą aiškinamojo rašto šabloną, nepaaiškindami specifinių dalykų;
- dažniausiai projekto aiškinamasis raštas ir sprendiniai neatitinka žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo taisyklių reikalavimų.

Pateiktas ir atsakymas apie žemėtvarkos planavimų dokumentų rengimo informacinės sistemos trūkumą, neleidžiantį tikrinančiam ar derinančiam asmeniui pačiam pateikti papildomų dokumentų (tai galima atlikti tik raštu kreipiantis į administratorių ir pateikiant pageidaujamus pridėti dokumentus, tuomet administruojantis asmuo papildomus dokumentus patalpina sistemoje).

Pagal išvardytus aspektus daroma išvada, kad dažnai rengiant projektus projektuotojai pakankamai neįsigilina į esamą situaciją ir nesiremia aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais, taip pat dažnai neatsižvelgiama ir į teisinį reglamentavimą, kuris numato, kad rengiant projektus yra būtina išsamiai ir aiškiai pateikti projekto sprendinius.

Apklausoje taip pat užduotas klausimas, kaip, respondentų manymu, būtų galima palengvinti situaciją, siekiant išvengti minimų projektavimo klaidų. Gautas pasiūlymas aiškinamajam raštui sukurti šabloną lentelės pavyzdžiu, kuriame būtų nurodyti konkretūs rodikliai, kurie būtų naudojami ir rengiant, ir derinant, ir tvirtinant projektą. Tokiu būdu būtų galima eliminuoti dažniausiai nustatomus nesutapimus, susijusius su teisinio reglamentavimo taikymu, ir technines klaidas.

Derinant ir administruojant projektus, pastebėta, kad po 2018 m., kai įsigaliojo Kelių įstatymas, urbanizuotose teritorijose, kurias kerta valstybinės ar rajoninės reikšmės keliai, formuojant ar pertvarkant žemės sklypus, privaloma taikyti urbanizuotai teritorijai neracionali kelio apsaugos zona. Siekiant išsiaiškinti, ar toks kelio apsaugos zonos taikymas urbanizuotoje teritorijoje yra tikslingas, užduotas klausimas, ar nebuvo geriau, kai kelio apsaugos zonų nustatymui urbanizuotose teritorijose buvo taikomos pagal statybos techninius reglamentus numatytos gatvių kategorijos ir jų raudonosios linijos. Į šį klausimą 3 respondentai neatsakė, 6 respondentai išsakė nuomonę, kad kelių apsaugos zonos nustatymas neturi reikšmės projektų rengimui ir yra tinkamas. Daugiausia – 13 respondentų – mano, kad buvo geriau, kai buvo vadovaujama statybos techninio reglamento numatytais gatvių specifikacijomis ir raudonosiomis linijomis. Pagal šiuos atsakymus galima teigti, kad, vis dėlto, urbanizuotose teritorijose valstybinės ir rajoninės reikšmės keliams galėtų galioti techninės specifikacijos, numatomos gatvėms, juolab, kad tokiose teritorijose yra numatyti greičio ribojimai. Taip pat dažniausiai formuojami ir pertvarkomi sklypai yra kitos paskirties, kuriuose jau yra stovintys nekilnojamojo turto registre registruoti statiniai, inžinerinės komunikacijos ir projekto sprendiniai prieštarauja faktui, kuris numato, kad kelio apsaugos zonoje, negali būti statinių. Taip apribojamos asmenų teisės keisti žemės sklype esančių statinių konfiguraciją, statyti naujus statinius, tam tikrais atvejais, tai tampa kliūtimi vykdyti veiklas, nes esamo žemės sklypo ploto, kuriame galima statyti statinį, nepavyksta įkomponuoti reikiamo dydžio ar konfiguracijos pastato.

Kadangi žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai dažniausiai rengiami urbanizuotose teritorijose, taip pat užduotas pastaruju metu itin aktualus klausimas. Dažnu atveju į savivaldybių administracijas privatūs asmenys kreipiasi dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (NŽT) atliekamų patikrų metu nustatytų pažeidimų, naudojant nuosavą žemės sklypą, kai į valstybinę nesuformuotą žemę patenka statiniai. Siekiant ištaisyti tokius neatitikimus, paklausta nuomonės, ar reikėtų projektų rengimo tiksluose išskirti naują papildomą tikslą, skirtą valstybinės žemės prijungimui prie privačių žemės sklypų, tokiomis situacijomis, kai NŽT patikrinimo metu nustatomi neatitikimai naudojantis žemės sklypu ir dalis registruotų statinių / inžinerinių statinių patenka į valstybinę nesuformuotą žemę. Šiuo klausimu pasisakė 21 respondentas. 12 respondentų tokiai minčiai pritarė, 9 nepritarė, 1 neatsakė į klausimą. Taip pat šiame klausime buvo galimybė pagrįsti savo nuomonę ir ją pagrindė 5 respondentai: 3 atsakė, kad tokio naujo tikslo išskirti nereikėtų ir 2 atsakė, kad reikėtų. Atsakiusiųjų neigiamai nuomone, suformavus tokio tipo tikslą padaugėtų valstybinės žemės užgrobimo atvejų, taip pat pabrėžta, kad ne visais atvejais tokia žemė gali būti privatizuojama, tai tarsi įteisintų savavališkus piliečių veiksmus. Atsakiusiųjų teigiamai nuomone kartais inžinerinių statinių plotai yra nepagrįstai padidinti – tiesiog apsiribojama registruotų sklypų ribomis, tai yra inžineriniai statiniai formuojami ne pagal faktinius rodmenis.

Pagal gautus tyrimo rezultatus matomas sklypų skaičiaus didėjimas nagrinėtose teritorijose. Apklausoje dalyvavusių ekspertų nuomone, šiuo metu naudojamoje žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinėje sistemoje yra spragų ir galimybių tobulinti pačią sistemą ir jos funkcijas.

Išvados

1. Išnagrinėjus pasirinktų teritorijų duomenis nustatyta, kad Šiaulių apskrityje per 2023 m. žemės sklypų skaičius padidėjo 761 vienetu, iš jų Šiaulių rajono savivaldybėje – 218, Šiaulių miesto savivaldybėje – 91, Kelmės rajono savivaldybėje – 145.

2. Pagal atliktos ekspertinės apklausos rezultatus nustatyta, kad 81,82 % vartotojų sistema ŽPDRIS yra pakankamai patogi, tačiau kai kuriose vietose net ekspertams dirbant su sistema pritrūksta aiškumo.

3. Siūloma, kad rengiant žemės valdų projektus galėtų būti įvestas papildomas tikslas, skirtas valstybinės žemės prijungimui prie privačių žemės sklypų, kai NŽT patikrinimo metu nustatomi neatitikimai naudojantis žemės sklypu ir dalis registruotų statinių / inžinerinių statinių patenka į valstybinę nesuformuotą žemę, leidžiant urbanizuotas teritorijas prižiūrinčioms institucijoms priimti sprendimus, prijungti ar neprijungti minimus žemės plotus prie nuosavybės teise valdomų žemės sklypų.

4. Siekiant išvengti galimų korupcijos atvejų ar piktnaudžiavimo pareigomis, galinčių turėti reikšmę priimančioms sprendimus išduoti leidimus, turėtų būti sudaroma komisija, apimanti projektus tikrinančių ir derinančių institucijų atstovus, galinčius tinkamai vertinti situacijas ir priimti sprendimus, dėl tokių projektų rengimo ir įgyvendinimo. Taip pat atsiranda poreikis papildyti teisinį reglamentavimą, kad būtų galima tinkamai vertinti tokiomis tikslais rengiamų projektų sprendinius.

Literatūra

1. Bäing Schulze, A., Webb, B. 2020. Planning through zoning: a literature review. Prieiga per internetą: https://orca.cardiff.ac.uk/id/eprint/135002/1/Webb%20B%202020%20Planning_Through_Zoning_literature%20review_RTPI_final_draft_18_08_20.pdf (žiūrėta 2024 03 02).
2. UAB „Urbanistika“. 2008. Šiaulių miesto bendrasis planas. Prieiga per internetą: <https://www.siauliai.lt/list/view/planavimo-dokumentai/244> (žiūrėta 2024 02 18).
3. UAB „CityForm LT“. 2020. Šiaulių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Prieiga per internetą: <https://siauliuuraj.lt/bendrieji-planai/siauliu-rajono-bendrasis-planas/1086> (žiūrėta 2024 02 18).
4. VĮ Registrų centras. 2024. NTR registruoti objektai. Prieiga per internetą: <https://www.registrucentras.lt/p/1074> (žiūrėta 2024 02 12).
5. VĮ Valstybės žemės fondo Kraštotvarkos ir teritorijų planavimo skyrius. 2012. Kelmės rajono teritorijos bendrojo plano pakeitimas. Prieiga per internetą: <https://www.kelme.lt/administracija/veiklos-sritys/teritoriju-planavimas/kelmes-rajono-bendrojo-plano-pakeitimas/> (žiūrėta 2024 02 18).
6. Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės: patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513. 2004. Suvestinė redakcija nuo 2022 06 17. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.242791/asr> (žiūrėta 2024 02 15).
7. ŽPDRIS naudotojų vadovai. Prieiga per internetą: <https://www.zpdris.lt/zpdris/jsf/naudotoju-vadovai.jsf> (žiūrėta 2024 02 22).

EVALUATION OF THE FUNCTIONS OF THE INFORMATION SYSTEM FOR THE PREPARATION OF LAND-USE PLANNING DOCUMENTS ŽPDRIS

Summary

The Land Development Planning Document Preparation Information System (hereinafter referred to as "ŽPDRIS") is designed to centralise and digitise the preparation of land development planning documents. The system can be used to submit applications, monitor the drafting, coordination, public consultation, publicity and other processes. A distinct advantage of the GPDRIS is its ability to cover a large number of participants in the process. The services provided by ŽPDRIS are: electronic service for the preparation of land parcel formation and redevelopment projects; electronic service for the preparation of land acquisition projects for public needs; electronic service for the preparation of land consolidation projects; electronic service for the preparation of rural development land management projects (launched until 31.12.2023). The ŽPDRIS also provides services for the lease, use and sale of state land plots. The main objective of the study was to identify and evaluate the functions of the system by means of an expert survey. The study found that the number of land plots in Šiauliai County has increased by 761 units over the period 2023, and that the ŽPDRIS system is sufficiently clear, with only some uncertainties in some places when working with the system. Suggestions were also made to complement and improve the system.

Keywords: land parcel conversion projects, information system for land use planning document preparation, ŽPDRIS.